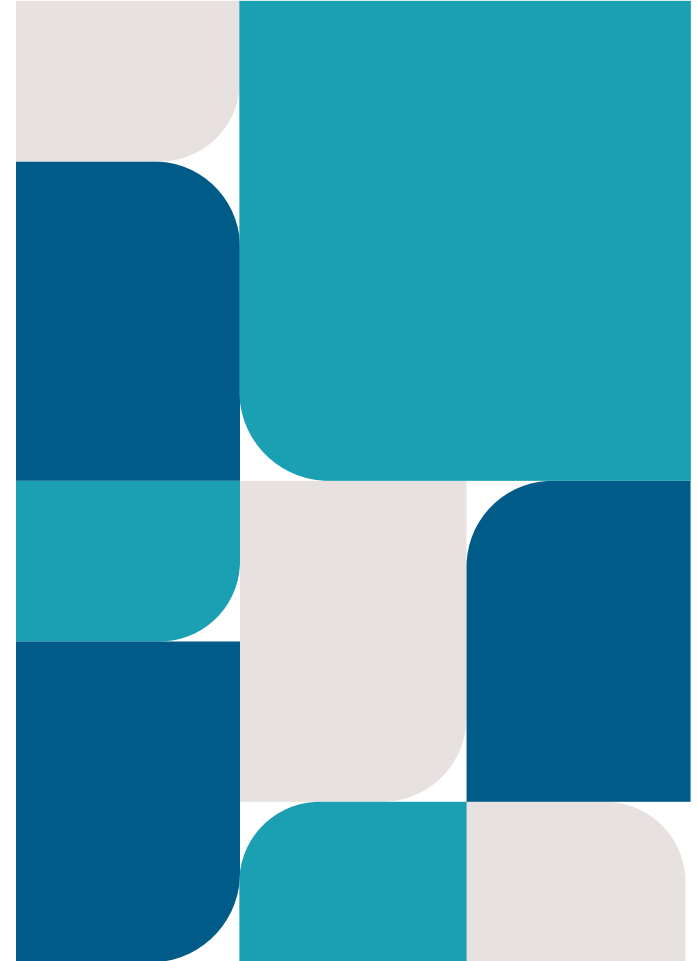
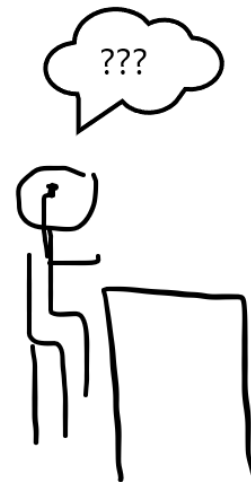
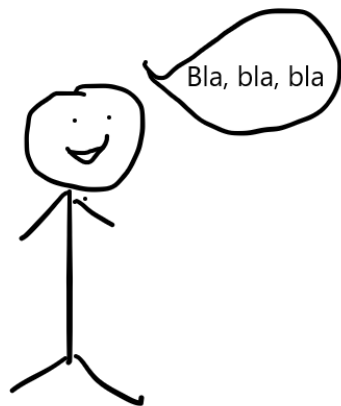
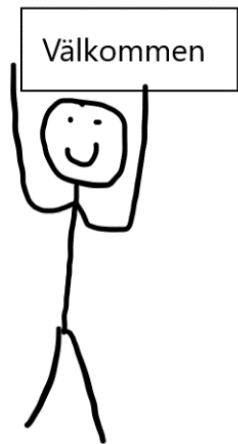

Ritprat och seriesamtal - samtala och lösa problem med visuella strategier

Dart – specialistenhet för kommunikationsstöd
och digital delaktighet

Helen Göransson, pedagog

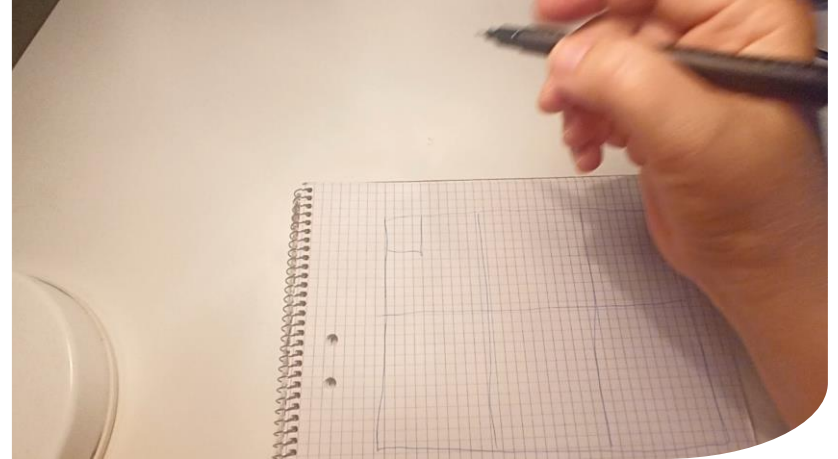
Kommunikativa rättigheter

<p>få samspela med andra</p> 	<p>uttrycka värderingar och känslor</p> 	<p>få använda mitt kommunikations-sätt hela tiden</p> 	<p>få veta vad som händer omkring mig</p> 	<p>bli lyssnad på och få svar även om svaret är nej</p>
<p>få möjlighet att välja</p> 	<p>Rätten att kommunicera</p> <p>Jag har rätt att:</p>			<p>be om det jag vill ha</p>
<p>säga vad jag tycker</p> 				<p>be om och få information</p>
<p>säga nej</p> 				<p>bli pratad med, inte om</p>
<p>ha fungerande kommunikations-hjälpmiddel</p> 	<p>vara i en kommunikativ miljö</p> 	<p>delta i samtal med meningsfullt innehåll</p> 	<p>få insatser för att stötta min kommunikation</p> 	<p>bli tilltalad på ett respektfullt sätt</p>

Vad är ritprat?

Ritprat är en metod som en kan använda för att tydliggöra det en säger visuellt.

När du ritpratar pratar du samtidigt som du ritar de viktigaste sakerna i det du säger.

[Länk till video på Facebook](#)

Skillnad på ritprat och seriesamtal?

- Ritprata och seriesamtal används synonymt
- När du ritpratar kan du göra ett seriesamtal med rutor som du ritar upp först, men du kan också bara rita och samtala

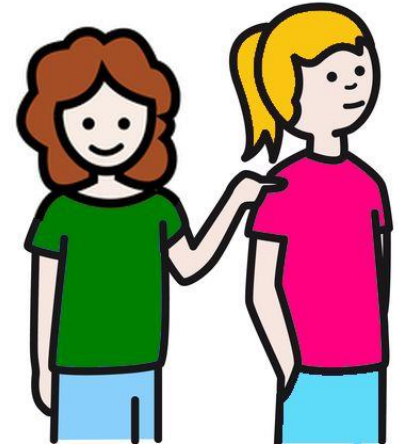
Vi använder våra kognitiva och kommunikativa förmågor i sociala situationer och samspel

Förmåga att avläsa andras mimik och kroppsspråk.

Förmåga att kunna tänka/reflektera över sina egna och andras tankar, kunna ta andras perspektiv.

Förmåga att se och förstå sammanhang, se helheten

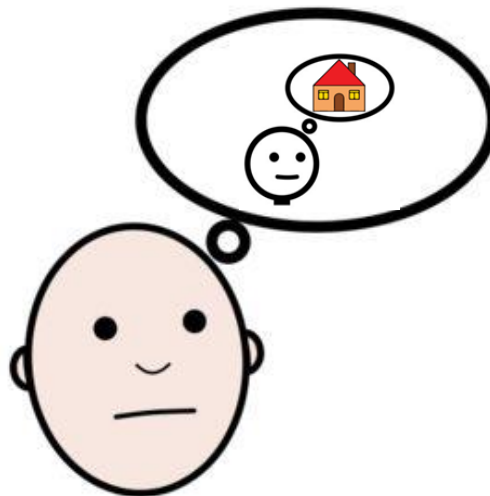
Förmåga att generalisera och att kategorisera

Theory of mind

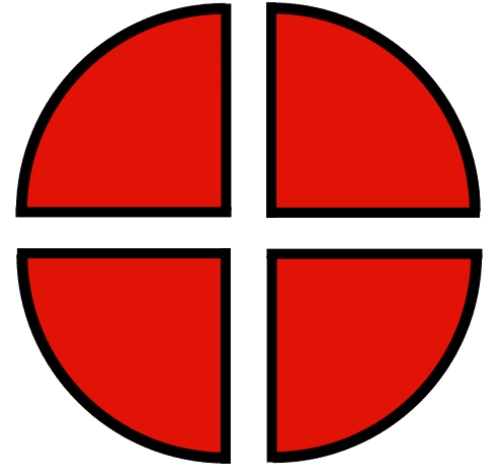
Föreställningsförmåga/mentaliseringsförmåga

- Förmåga att kunna tänka kring/reflektera över sina egna och andras tankar
- Förmågan att kunna ta andras perspektiv.

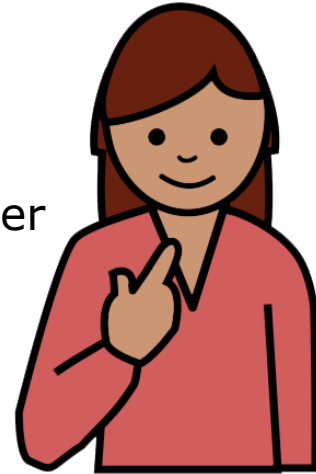
Central koherens

- Förmåga att se och förstå sammanhang, se helheten
- Förmåga att generalisera och att kategorisera

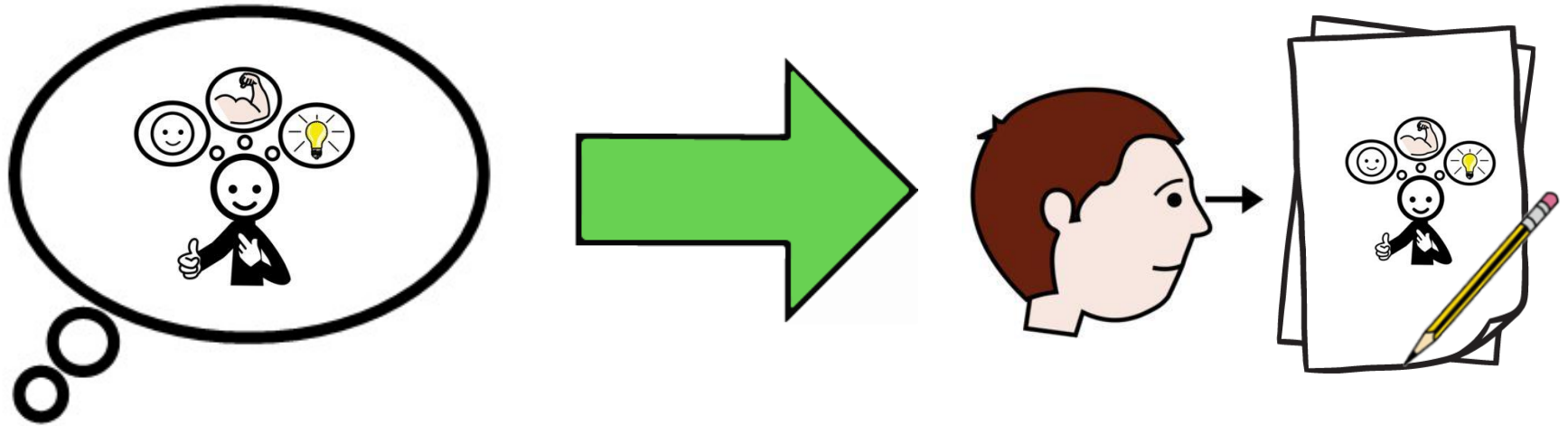

Visuellt stöd ger delaktighet och självbestämmande

- Visuell/synlig information finns kvar
- Stödjer bristande föreställningsförmåga
- Hjälper till att strukturera skeenden, tankar och åsikter
- Ger underlag för beslut och självbestämmande
- Skapar kontroll över tillvaron
- Underlättar flexibilitet
- Ger större förutsättningar för delaktighet

Flytta tankeprocessen från abstrakt till konkret

Varför ritprat?

Ritprat visualiserar

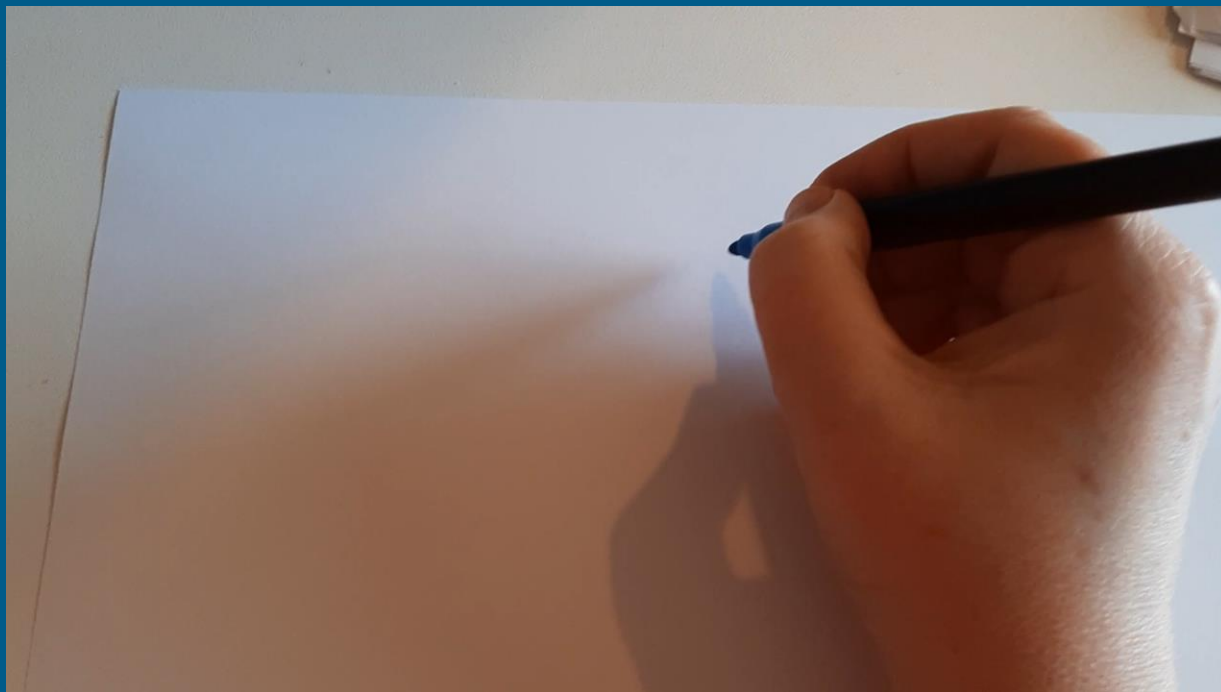
- Vad människor säger, tänker, känner och gör
- Abstrakta situationer och beteenden som är svåra att förstå
- Vad som skall hända i framtiden
- Analyserar och delar upp en händelse

Prova att ritprata

Ni ska berätta för er själva med hjälp av ritprat något ni **tycker om** att göra och något ni **inte tycker om** att göra.

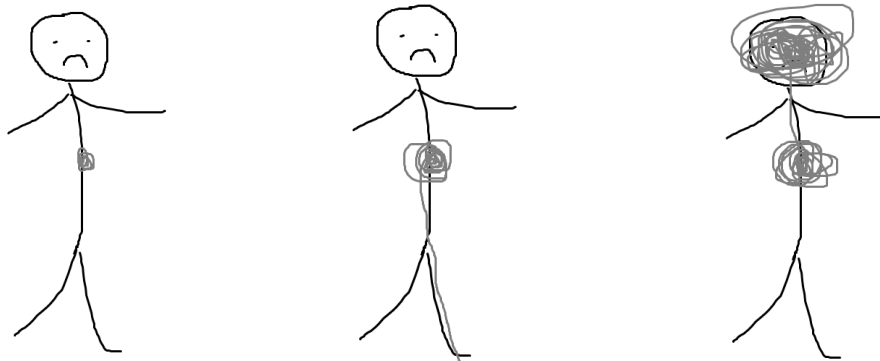

[Länk till videon](#)

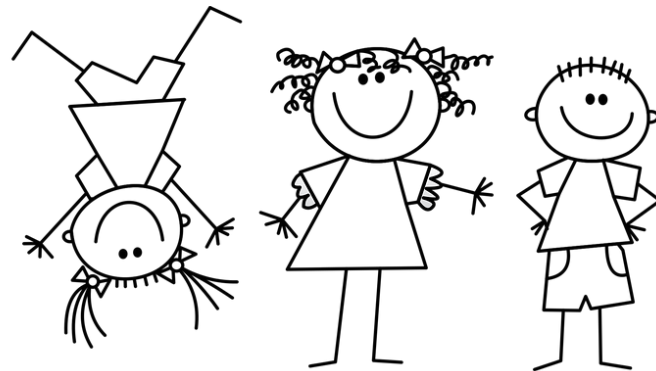
Ritprat

- Rita bara det som är väsentligt.
- Det behöver inte vara snyggt eller vackert!
- Streckfigurer fungerar utmärkt

Fördelar med ritprat/seriesamtal

- Lite långsammare
- Man använder färre ord
- Gemensamt fokus
- Stöd för minnet
- Visuellt – stannar kvar
- Konkret beskrivning av en händelse

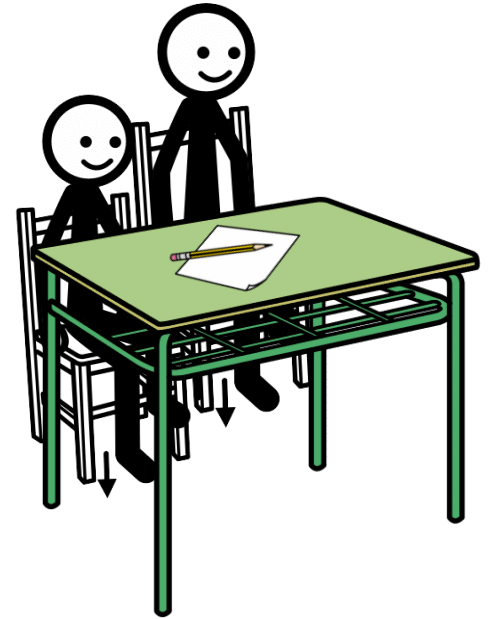
Hur gör man ett seriesamtal?

Använd papper och penna

Rita upp rutor på ett papper

Bestäm ämne för samtalet – symbol i hörnet

Introducera metoden med ett positivt ämne

 <p>skogen</p>			

Seriesamtal

Att låna ut mina hörlurar. Ibland kan det vara så här:

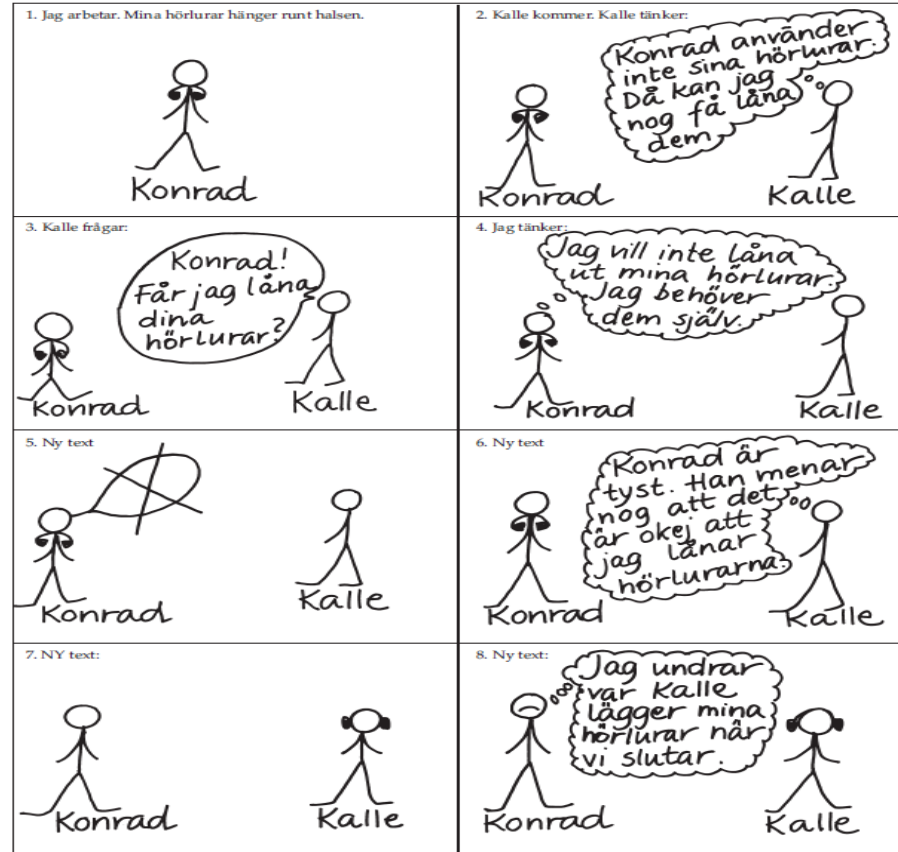

Bild från
"När tålmodsburken rinner över" av Gunnel Lundkvist

Övning

Ritprata för att återberätta

Välj ett exempel

Prata om det samtidigt som du ritar det viktigaste i det du säger

Vi pratar tillsammans om hur det var att ritprata

Ritprata om något du gjorde i somras

Ritprata om en nyhet du läst eller sett

Ritprata om hur du brukar ta dig till jobbet och hur det känns

Vad kan vi använda ritprat/seriesamtal till ?

- Att prata om något som **har** hänt
- Att förbereda personen på vad som **ska** hända
- Att förstå hur personen eller någon i personens närhet **känner och tänker** om något.
- Att **förklara** situationer som är abstrakta eller svåra.
- Att **förklara** när förändringar och oförutsedda händelser plötsligt inträffar.

Förberedande

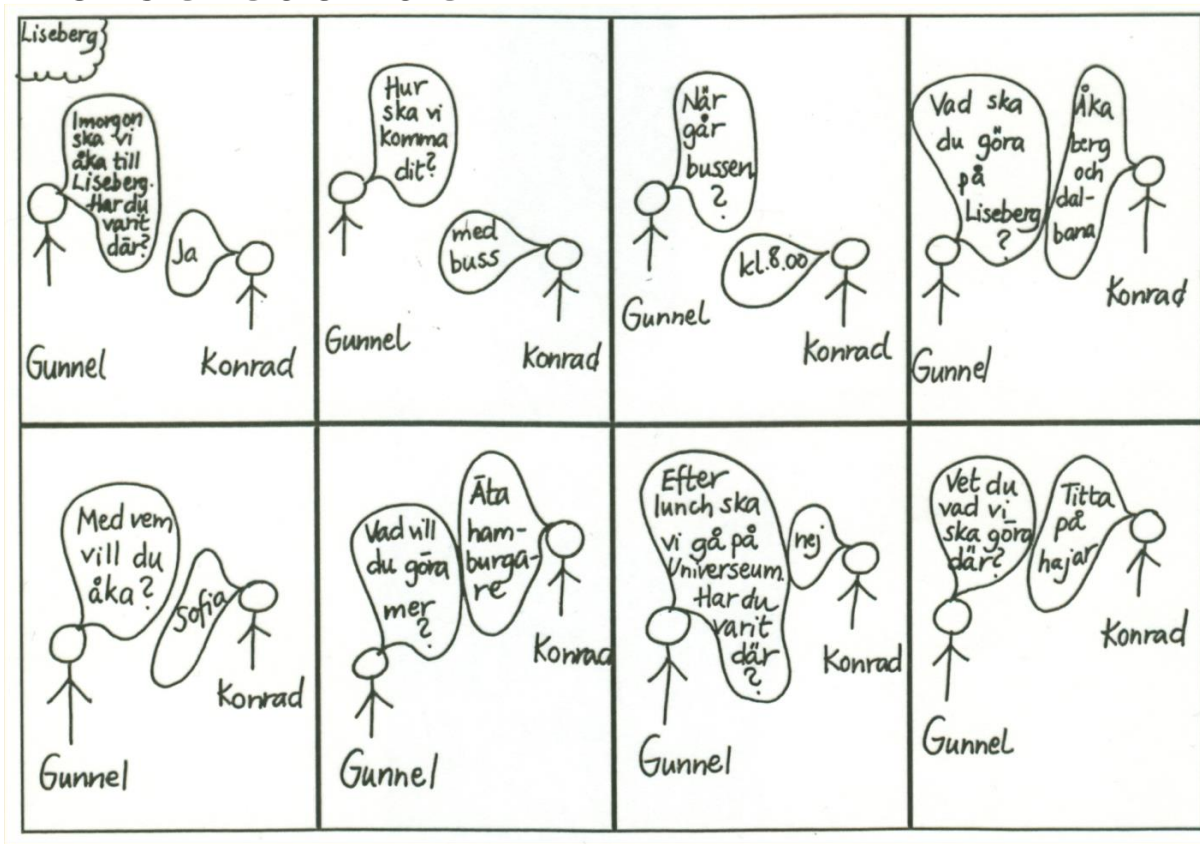

Bild från När tålamodsburken rinner över av Gunnel Lundkvist.

Rita levande figurer

stå

gå

springa

Hastigheten ökas ju längre benen är från varandra.

sitta

nonchalant

trött

hopkrupen

sova

arg

glad

ledsen

diskutera

anklaga

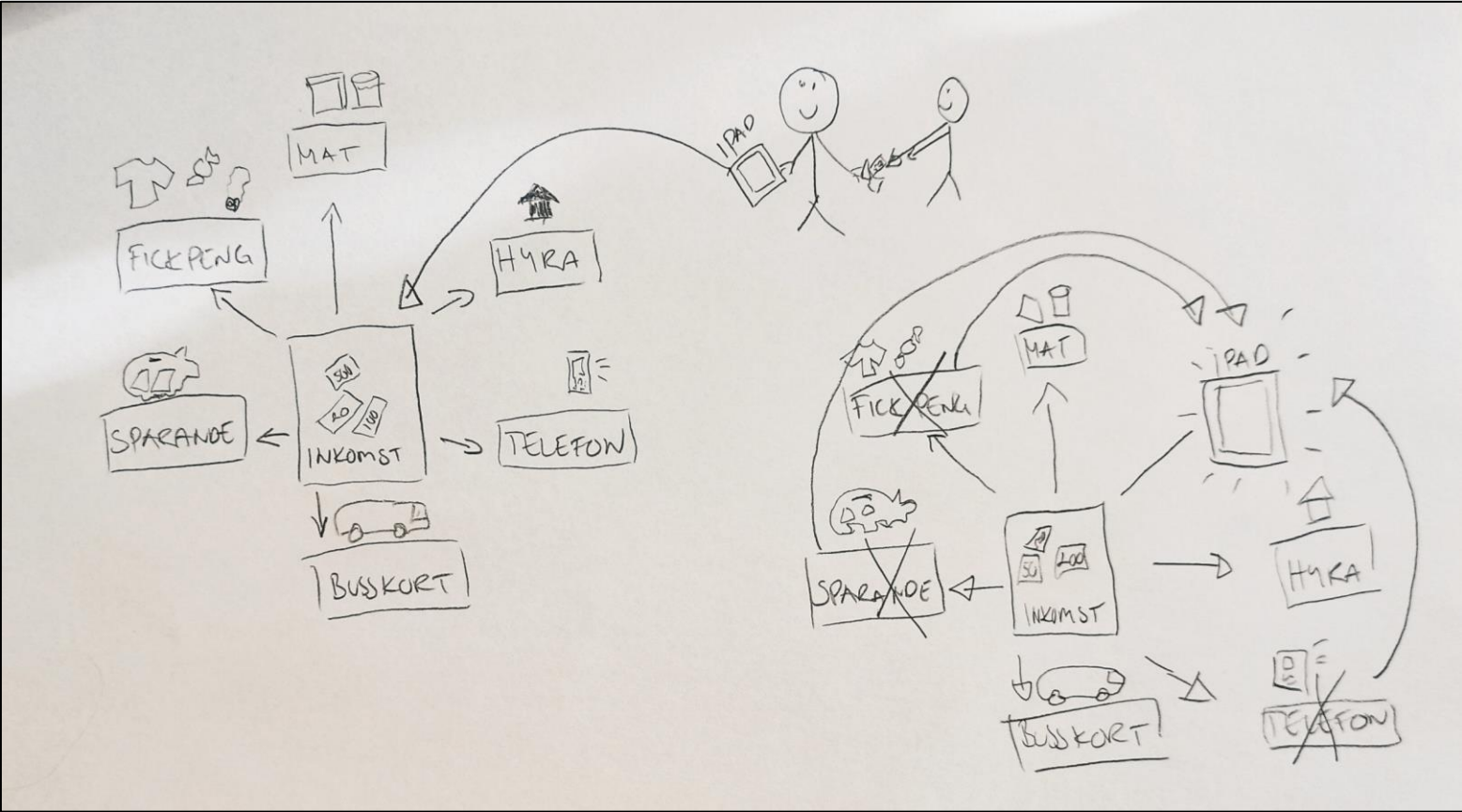
klargöra

skvallra

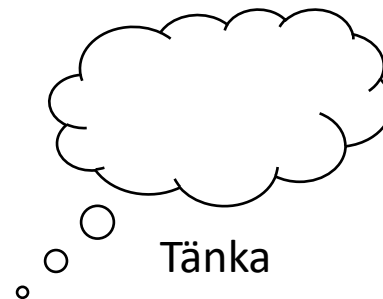
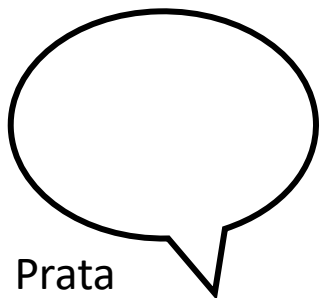

kränka = sänka

Förklarande ritprat

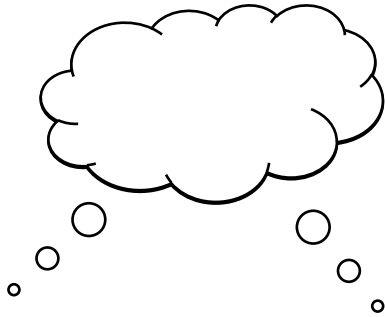
Samtalssymboler

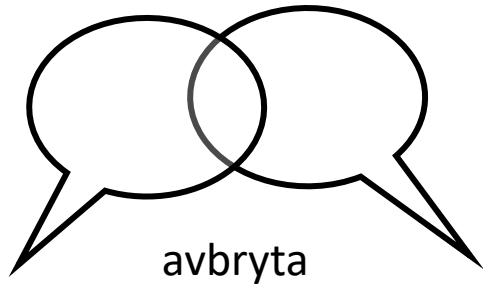
Samtalssymboler

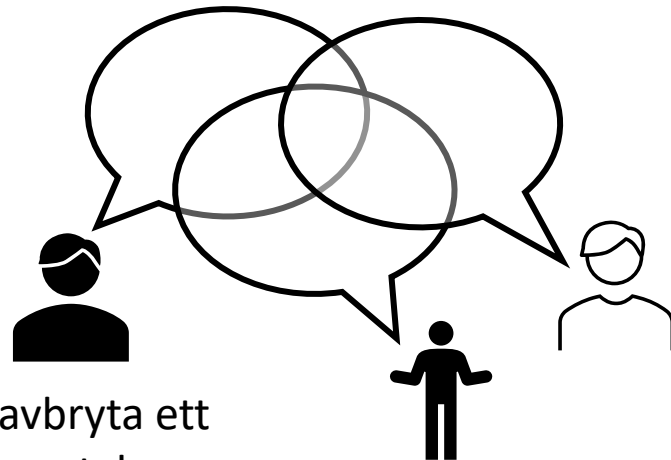
Flera pratar samtidigt

Tänka samma tanke

avbryta

avbryta ett
samtal

Frågor som kan leda samtalet vidare

- Vad hände?
- Vad gjorde du?
- Vilka andra var där?
- Vad gjorde de andra?
- Vad kände du?
- Vad tror du att de andra kände?

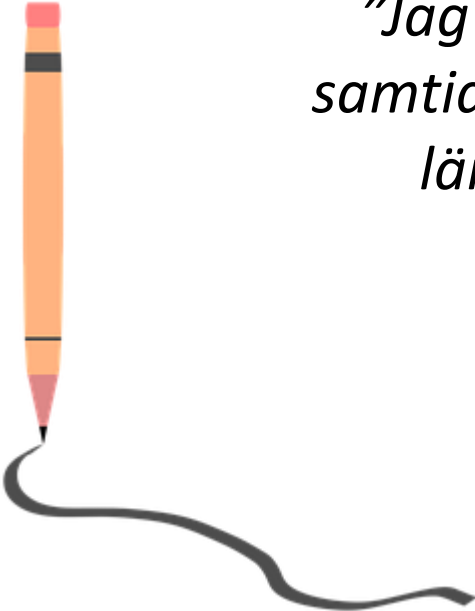
Utredande

Exempel:

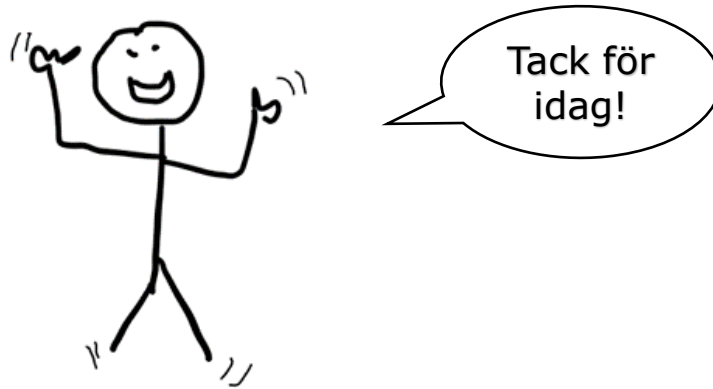
Efter detta seriesamtal informerades klassen om att pojken ville bli kallad Markus.

Bild från "Sociala Berättelser" Text Birgitta Andersson, bild Gunilla Olsson

*”Jag måste försöka leva mig in i ’hans värld’
samtidigt som jag aldrig få ge upp utan försöka
lära honom leva och förstå ’min värld.’”*

Citat från boken ”Sociala berättelser” – Birgitta Andersson

**SAHLGRENKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET
VGR**

dart.su@vgregion.se